

Nya riktlinjer för att öka säkerheten för resenärer som reser med hjälpmedel.

Vi jobbar regelbundet med trafiksäkerheten och för att alla våra resenärer ska känna sig säkra i vår trafik. Nu har vi i samarbete med flera aktörer jobbat speciellt med säkerheten för resenärer med hjälpmedel. De nya riktlinjerna börjar gälla 1 november 2021.

Det här behöver resenären veta innan resan

I regiontrafiken rekommenderar Länstrafiken resenärer med rullstol att i första hand flytta över till vanligt säte i bussen om det är möjligt. Föraren spannar då fast rullstolen på rullstolsplatsen. De flesta bruksanvisningar för rullstolar rekommenderar att resenär i första hand ska flytta över till ordinarie säte i fordonet under färd.

Resenären får sitta kvar i rullstol under färd om det enligt bruksanvisningen är tillåtet att använda rullstolen som säte under färd, samt att resenären följer rullstolstillverkarens rekommendationer om hur rullstolen ska vara utrustad under transport. Om det inte är tillåtet att använda rullstolen som säte under färd enligt rullstolens bruksanvisning och resenären inte kan flytta över till vanligt säte i bussen, så kan resenären inte resa med bussen. Resenären har då inte rätt till en ersättningsresa.

Resenärerna behöver ge föraren information om sin specifika rullstolsmodell. Om resenären har svårigheter att kommunicera med föraren bör resenären ta med en ledsagare.

Totalmått

Maxvikt

Innan resa behöver resenären känna till och följa det som står i rullstolens bruksanvisning om transport i fordon. Resenären ska innan resa kunna säkerställa att:

- Rullstolens mått är max 1200 mm lång och 700 mm bred.
- Rullstolen plus resenär väger max 300 kg tillsammans.
- Rullstolen är godkänd att använda som säte under färd enligt rullstolens bruksanvisning, samt att resenären följer rullstolstillverkarens rekommendationer om hur rullstolen ska vara utrustad under transport.
- Elrullstolen är avsedd för inomhusbruk, eller kombinerat inomhus- och utomhusbruk enligt bruksanvisningen. Elrullstolar för utomhusbruk har en svängradie som inte är förenlig med utrymmet i bussen och kan därför inte tas ombord.

Det är förarens som gör bedömningen om resan kan genomföras på ett trafiksäkert sätt.

Det är förarens ansvar att spänna fast rullstolen på ett korrekt sätt och se till att resenären har säkerhetsbälte. Som resenär kan man underlätta för föraren och bidra till snabbare fastspänning av rullstolen genom att innan resan tagit reda på vart fästpunkterna på rullstolen finns och om fästpunkterna är gjorda av kolfiber.

I reseplaneraren och i tidtabell på Länstrafikens hemsida www.tabussen.nu kan resenär se om bussen är tillgänglighetsanpassad eller har tillgänglighetsgaranti.

Om resenären behöver veta mer om sin rullstolsmodell, kan resenären kontakta sin förskrivare av hjälpmedlet för information. Resenären kan även läsa rullstolens bruksanvisning eller kontakta rullstolstillverkaren för mer information om sin rullstol.

Förarens ansvar

Förarna ska alltid köra in till kanten och köra fram till avsedd hållplats eller annan gällande markering, till exempel taktilstråk eller ledstråk. Taktilstråk och ledstråket finns till för att hjälpa resenärer med synnedsättning att hitta den plats bussen ska avgå från och ingången till bussen. Förarna ska alltid noga bussen vid på- och avstigning. Om bussen inte niger kan personer med nedsatt rörlighet och hjälpmedel få svårt att ta sig in eller ut ur buss. Om lutningen blir för brant kan rullstol välta och resenär kan skada sig. Föraren har ett särskilt ansvar att se till att resenärer med funktionsvariation kommer på och av bussen. Det är förarnas ansvar att fälla ut ramp och hantera lyft i fordonet. Det är av stor vikt att förare som är utbildad i att hantera ramp och lyft utför det arbetet.

Förarna ska ge resenärer information om resan innan avgång och under färd om det efterfrågas. Förarna ska hjälpa till med biljetthantering om det behövs. Förarna ska erbjuda hjälp och följa resenär till sin plats i bussen vid behov.

Förarna är ytterst ansvariga för resan och behöver säkerställa att resan kan ske på ett trafiksäkert sätt. Förarna har rätt att ställa relevanta frågor till resenärer för att bedöma trafiksäkerheten. Det är av stor vikt att förarna bemöter resenärerna på ett bra sätt som får resenärerna att känna sig välkomna. Förarna ställer frågor för att de värnar om resenärerna. Förarna ska hantera olika typer av hjälpmedel utifrån det regelverk som Länstrafiken har tagit fram. Det är förarens ansvar att spänna fast rullstolen på ett korrekt sätt och se till att resenären använder säkerhetsbälte. Förarna ska inte fysiskt utföra lyft av resenär

när resenären behöver förflytta sig från rullstol till säte i buss. Det ingår inte i förarnas arbetsuppgifter. Om resenären behöver hjälp med förflyttning ska resenären ta med ledsagare för att kunna genomföra resan.

I lågentrébussar i lokaltrafik är det förarens ansvar att vid behov hjälpa resenären att hitta och fälla ned vältskyddet vid rullstolsplatsen.

I regionbussar ska föraren se till att alla sitter ned innan avfärd.

Säkerhet gällande barnvagnar

Som en del av trafiksäkerheten har vi även förtydligat riktlinjerna för vart barnvagnen ska förvaras i bussen. Det innebär att när man reser lokaltrafik i Umeå eller lågentrébussar i regiontrafiken får barnvagnen förvaras i bussen passagerarutrymme. Men i normalgolvsbussar och dubbeldäckare i regiontrafik ska barnvagnen vikas ihop och förvaras i bagageutrymme. Skillnaden beror på att lågentrébussar används i kollektivtrafik som avser korta och snabba pendlingsresor där resandet behöver ske på ett effektivt och enkelt sätt.

Utbildning hos trafikföretagen

Förutom att trafikföretagen har fått information om de nya riktlinjerna så har vi på Länstrafiken under våren kommit i gång med förarcertifiering. Certifieringen innebär att förarna kommer genomgå en utbildning som bland annat har ett avsnitt gällande tillgänglighet. I delen för tillgänglighet går vi bland annat igenom vad förarens ansvar är, hur man spänner fast en rullstol, vart den ska placeras, hur säkerhetsbältet ska sitta och vad resenären behöver veta innan sin resa för att bidra till en säkrare resa.